

Motion till riksdagen 2009/10:So5

av Eva Olofsson m.fl. (v, s, mp)
med anledning av prop. 2009/10:131

Lex Sarah och socialtjänsten – förslag om vissa förändringar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet bör, i likhet med kommunal verksamhet, rapporteringsskyldigheten fullgöras till socialnämnden.

Motivering

I propositionen Lex Sarah och socialtjänsten föreslås flera bra åtgärder för att säkra kvaliteten på socialtjänstens insatser. Regeringen föreslår bl.a. att lex Sarah ska omfatta alla grupper inom socialtjänstens verksamhet samt att lagen utökas till att omfatta ”en påtaglig risk” för ett missförhållande. Det är viktigt att missförhållanden upptäcks i god tid så att de kan motverkas och förebyggas. Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet ställer sig bakom propositionen i stora drag eftersom vi anser att en utökad lex Sarahlagstiftning höjer kvaliteten på verksamheten och skapar tryggare arbetsplatser för de anställda.

Vi ställer oss dock kritiska till lämpligheten i att personal i enskild verksamhet ska rapportera missförhållanden till den som ansvarar för verksamheten. Riksrevisionens styrelse skriver i sin framställning om statens styrning av kvalitet i privat äldreomsorg (2008/09:RRS13) att anmälan av allvarliga missförhållanden i privat bedriven verksamhet ska göras direkt till socialnämnden eller annan offentlig myndighet. De befarar att personal som ska anmäla missförhållanden till den verksamhetsansvarige, som de står i beroendeställning till, kommer att känna sig förhindrad att berätta om eventuella missförhållanden.

Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet delar denna oro och anser att regeringen i större utsträckning borde ha tagit Riksrevisionens syn-

Fel! Okänt namn på

punkter på allvar och utformat regelverket på ett sätt som även underlättar för personal i enskild verksamhet att anmäla missförhållanden på sin arbetsplats.

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum skriver i sitt remissvar att i en mindre väl fungerande arbetsmiljö där personalens kunskap inte tas till vara finns risk för att missförhållanden eller risk för missförhållanden inte åtgärdas från ledningens sida. Det kan då vara direkt olämpligt att det är ledningen som ska vara mottagare av en lex Sarah-anmälan samt göra en bedömning av allvarligheten i missförhållandet.

Även Svenska Kommunalarbetsförbundet är kritiskt till förslaget. I sitt remissyttrande skriver man bl.a. att om syftet med lagstiftningen är att öka anmälningar så måste den enskilde garanteras en rättssäker behandling och inga arbetsrättsliga åtgärder kunna vidtas med anledning av anmälan.

Eftersom det kan antas att incitamenten att göra en anmälan försvagas när de anställda befinner sig i beroendeställning till den som ska ta emot anmälan anser Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet att regelverket inte ska göra skillnad mellan en kommunal och en enskilt driven verksamhet. Rapporteringen enligt lex Sarah bör i båda fall lämnas till den socialnämnd som ansvarar för verksamheten. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 25 mars 2010

Eva Olofsson (v)

Ylva Johansson (s)

Elina Linna (v)

Lars U Granberg (s)

Lennart Axelsson (s)

Per Svedberg (s)

Thomas Nihlén (mp)

Christer Engelhardt (s)

Marina Pettersson (s)

Catharina Bråkenhielm (s)

Ann Arleklo (s)